

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

נח.

עין משפט נר מצוה

ק א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
מלכות אסורי ביאה
הלכה יג סמג לאוין קנו
טור שו"ע יו"ד סימן קס"ט
שע"ג:
ק א ו מ"י שם הלכה טו
טו"ע שם סעיף ה:
ק ב ז מ"י שם טור שו"ע
שם סעיף ו:
ק ג ח ט י ב מ"י פ"ט
מהלכות מלכים הל"ה
ופי"ד מהלכות אסורי ביאה
הלכה י:
ק ד ל מ מ"י פ"ט מהל'
מלכים הלכה ו:
מפני

נשא אחותו מן האם יוציא. פ"ה שלל יאמרו בזנו מקדושה חמורה לקדושה קלה דכפר ר"מ אחותו מן האם אסור לבני נח ואפי' אחות אביו מן האם ואחות האם מן האם וכדיליף רבי אליעזר לקמן מעל כן יעזב איש את אביו ואת אמו וכפירוש זה משמע צ"כ דייבמות (דף כב. וע"ס)

שהורסו שלא נקדושה. וכל גר שנתגייר כקטן שנולד עכשיו בלא אב ואם וקרוצים דמי (ויבמות כג.) ואין עליו קורבה מקודש לכן ומיהו יבנן הוא דגזור עליה בכל האסורות לו (ב) (בהיותו כותי) משום שלא יאמרו שזולתו קודש שנתגייריה אמה ונתגייריה

עם אמה ונשאה היא ולא גרע מנן נח ומדרבנן שלא יאמרו וכו' דקסבר ר' מאיר אחותו מן האם אסורה לבני נח ואפי' אחות אביו מן האם ואחות אמו מן האם ויליף לה מעל כן יעזב איש את אביו ואת אמו (א) דלכיון זה אחות אביו ואמו זה אחות אמו כדריש ליה ר"א לקמן בשמעתין: **מן האב יקיים.** דלא נאסר אסור אמה ובני נח אלא מן האם דכתיב (בראשית כ) וגם אמנה אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי אלמא בת האב שריא להו ובת האם לא שריא להו: **אחות אביו מן האם יוליא.** דכתיב (ס) על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודרשינן את אביו אחות אביו מן האם: **אחות אס מן האם יוליא.** דכתיב את אמו זו אחות אמו מן האם: **ר"מ אומר יוליא.** גזירה משום אחותו מן האם לכיון דס' כד שחר האם כאן אע"ג דמן האב היא אי שרית ליה אחי למימר אין לגר אפי' שחר אם ואחי למישרי אפי' אחותו מן האם וכ"ש אחות אמו ואחות אביו מן האם: **וחכ"א יקיים.** ולא גזרי' והוא הדין להורמו וליתמו שלא נקדושה והא דנקט הורמו שלא נקדושה וליתמו נקדושה לא נא למעוטי הורמו וליתמו שלא נקדושה אלא למעוטי הורמו וליתמו נקדושה וכיון דדמי להו ליה ליה ר"מ דילמא אחי לחלופי בישראל ואפילו בשאר האב ואפי' נולדו אותן קרובות בהיותו כותי: **ומותר באשם אחיו.** ואפילו מאתו ולאחר מיתה ואפילו נשא אחיו משנתגייר או נשא אשת אח לבני נח ואפי' אחי למימש שמה יאמרו וכו' וכן אשת אחי האב וכן כל הצבאות

שהיתה הורתו שלא נקדושה וליתמו בקדושה איש לו שאר האם ואין לו שאר האב הא כיצד נשא אחותו מן האם יוציא מן האב יקיים אחות האב מן האם יוציא מן האב יקיים אחות האם מן האם יוציא אחות האם מן האב ר"מ אומר יוציא וחכ"א יקיים שהיה ר"מ אומר כל ערוה שהיא משום שאר אם יוציא משום שאר האב יקיים דומותר באשת אחיו ובאשת אחי אביו ושאר כל עריות מותרות לו הלאותוי אשת אביו ונשא אשה ובתה כונס אחת ומוציא אחת ולכתחילה לא יכנס מטה אשתו ומותר בחמותו ואיכא דאמרי אסור בחמותו אמר רב יהודה לא קשיא הא ר"מ אליבא דר' אליעזר והא ר"מ אליבא דר"ע דתניא על כן יעזב איש את אביו ואת אמו רבי אליעזר אומר אביו אחות אביו אמו אחות אמו ר"ע אומר יאמרו אשת אביו אמו אמו ממש ודבך ולא בוכר באשתו ולא באשת חבירו והיו לבשר אחד מי שנעשים בשר אחד יצאו בהמה וחיה שאין נעשין בשר אחד אמר רבי אליעזר אומר אביו אחות אביו אימא אביו ממש היינו דבך ולא בוכר אימא אשת אביו היינו באשתו ולא באשת חבירו דלאו אישות אף אביו דלאו אישות אמו ואימא אמו ממש היינו באשת אביו ואימא אביו ממש היינו דבך ולא בוכר א"ה אשת אביו נמי היינו באשתו ולא באשת חבירו ללאחר מיתה אמו אמו ממש היינו באשתו ולא באשת חבירו אמו מאנוסתו במאי קא מיפלגי ר"א סבר אביו

(א) ס"א גיטות (ב) ס"א הל' (ג) גיטות (ד) ס"א הל' (ה) ס"א גיטות

תורה אור השלם
1. על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבך באשתו וכו' לבשר אחד: בראשית כ ב

הגהות הב"ח
(א) תוב"ד ד"ה שם וכו' דלא שייך דלין כ"ל ומיבט היא נמחק:

מוסף רש"י

נשא אחותו מן האם. שולח ביהמה עובדת כוכבים יוציא. ואפי' נאסר אחותו מן האם שולח דמי, גזירה ללמא אחי למנסב אחותו שנולדה אחרי, דבהיא איכא כרת, ליתיה שניה נקדושה ואחות גמורה מן האם היא כשראית שילדה בן ובת (ביבמות צח.). מן האב יקיים. שהכל יודעין דאין אב לעובד כוכבים, ואי נמי אחי למנסב בת אביו שולח משה אחת משנתגייר לא איכפת לן, דהא לאו בני האב אחות האב מן האם יוציא. גזירה משום אחותו מן האם כדאמרינן (סו.) מן האב ר"מ אומר יוציא. הוילא ויכא דל' אס. וחכ"א יקיים. דלא דמיא לאחות האב מן האם. דבהיא איכא למגור משום אחותו מן האם דמיא לה, אבל אחות האם מן האב לא דמיא לאחותו מן האם (שם עח.). ומותר באשת אחיו. ואפילו מאתו שנולד בהיותו עובד כוכבים, ולא גזור רבנן משום אשת אחיו הטולד אחרי, דבקרוב גזיר רבנן אלא תמיה ללא אחי אלא ע"י קידושן לא גזור (שם.) נשא אשה ובתה. אגר דעלמא קאי, ששם בהיותו עובד כוכבים אשה ובתה ומגיירו עמו. דליתיה היא טולד בקדושה לא נאסר אשה ובתה, ואפי' ששם גירות שנתגייריה האם הבת לית להו קורבא דקטן שטולד דמי, למה לי גר אפילו בישראל נמי מצי למימר הכי (שם.) כונס אחת ומוציא אחת. דלא לית למישרי בישראל אשה ובתה. (שם.) מותר בחמותו. דכתיב היא לא גזור רבנן (שם.)

טעמא כגון נשא אחותו מן האם דמשום שמה יאמרו ליכא למימש ומשום לחלופי איכא למימש ואשת אביו לר' עקיבא ואחות אביו לרבי אליעזר דאסרי לבני נח יש לאסור משום שמה יאמרו אבל משום לחלופי ליכא למיגור בקרובת אב דהכל יודעין דרחמנא אפקריה לזרעיה דכותי ואשת אביו לר"א ואחות אביו לר"ע שריא דלאו משום שמה יאמרו איכא ולא משום לחלופי איכא והשתא הא דפרין דרבי מאיר אדרבי מאיר לא כמו שפירש הקונט' דפרין נמי מוקמינן אסור באחותו ואחות אביו ואתו אע"ג דלין צ"כ של ישראל ממייתין עליהם דהמ"ל בזולתו דלא אסור משום דנאסרו בהיותם כותים אלא משום לחלופי כדאמר באחותו ולא פריך דר"מ דר"מ אלא מדקמיני מותר באשת אביו ובחמותו אע"ג דצ"כ של ישראל ממייתין עליהם וכן כחוב כלל הספרים לעיל וקבר ר"מ כל ערוה שצ"כ של ישראל ממייתין עליהם בני נח מזהרין עליהם והתניא כו' משמע דלא קשיא ליה אלא מהא:

מפני
היה כדאמרי' בנס' ב"ה (ד' ג:) גזי ליטרא קליעות ר"מ אומר א"ר אליעזר רואין כאילו הן פרודות וכו' ובמס' עירובין צ"כ (דף ג.) אמר ר"מ שמש את ר"ע. הא דקמיני אחותו אסורה לו ואשת אביו מותרת לו ר"מ היא משום ר"א והאי דקמיני חייבי מיתות נאסרו להם ולא חייבי כריתות ר"מ היא לרבי דר"ע: על כן יעזב איש את אביו ואת אמו. לחדש הרשעין נאמרו: אחות אביו. וכו' ש' אחותו: ודבך ולא בוכר. דליכא דיבוק דמתוך שאין הנשכב נהנה אינו נדבק עמו: מי שנעשה לבשר אחד. שזרע יולא מהם שנעשה בשר האם והאב אחד זו: ילאו בהמה וחיה. שאין יולדין מן האדם. הני דר"ע כולו חייבי מיתות ניהו ומינה יליף לכל חייבי מיתות אבל לבני אליעזר לית ליה קורבא דאישות ואית ליה קורבא דאחוס: אימא לאחר מיתה. לחייבו על אשת אביו לאחר מיתה אביו. ומשני דמיא דלמו: אמו אמו ממש. ולאו היינו אשת חבירו ובלאחר מיתה אביו נמי ליכא לתרובה דהיינו אשת אביו דאוקמיננא לאחר מיתה. ומשני אמו נאוסת אביו דלאו אשתו ואין כאן אלא משום אמו אפי' בחייו: אביו

מחמת אישות דכיון דלשמה יאמרו ליכא למימש דקסבר לא נאסרו לבני נח ומשום קורבה נמי ליכא למימש דקטן שנולד דמי: ושאר כל עריות. שצבאות מחמת אישות מותרות לו: לאסויי אשם אביו. אבל כלתו ואחות אשתו ליכא לרבי דהא צבר שיתיה ליתמו נקדושה קיימא ויה לא היתה לו כלל אשה אלא ביהדות ולאחויי אחות אשתו נמי לא (ד) (כריכא ליה) דהא קמיני ביהדי נשא אשה ובתה כונס אחת ומוליא אחת וה"ה לשתי אחיות: נשא אשה ובתה. ששאר גרים קאי כשנשאם (ה) (בהיותם כותי) ונתגיירו עמו. אי נמי אהא קאי ומשום דהך גירות קאמר וה"ה לישראל גמור: ולכפילה לא יכנס. מפרש ציבמות צ"כ נושאין על האנוסה (דף טז.) דההך דאמרן לעיל יקיים קאמר דלכתחילה לא יכנס: מהא אשמו מותר בחמותו. ואפי' שקיימה לאשתו משנתגייר דכן נח לא הוזהר על חמותו דנימא באים מקדושה וכו' וחמותו ממש לא הויה אע"ג דנתגיירו דגר שנתגייר וכו' ואין קרובות זה לזה: ואיכא דמי אסור בחמותו. התם מפרש צמתי פליגי. קמיני מיהת אסור בחמותו ובאחות אביו ואפי' צ"כ של ישראל ממייתין עליהם וכן בחמותו וקמיני אסור בחמותו ובאחות אביו ואפי' צ"כ של ישראל ממייתין עליהם

היה כדאמרי' בנס' ב"ה (ד' ג:) גזי ליטרא קליעות ר"מ אומר א"ר אליעזר רואין כאילו הן פרודות וכו' ובמס' עירובין צ"כ (דף ג.) אמר ר"מ שמש את ר"ע. הא דקמיני אחותו אסורה לו ואשת אביו מותרת לו ר"מ היא משום ר"א והאי דקמיני חייבי מיתות נאסרו להם ולא חייבי כריתות ר"מ היא לרבי דר"ע: על כן יעזב איש את אביו ואת אמו. לחדש הרשעין נאמרו: אחות אביו. וכו' ש' אחותו: ודבך ולא בוכר. דליכא דיבוק דמתוך שאין הנשכב נהנה אינו נדבק עמו: מי שנעשה לבשר אחד. שזרע יולא מהם שנעשה בשר האם והאב אחד זו: ילאו בהמה וחיה. שאין יולדין מן האדם. הני דר"ע כולו חייבי מיתות ניהו ומינה יליף לכל חייבי מיתות אבל לבני אליעזר לית ליה קורבא דאישות ואית ליה קורבא דאחוס: אימא לאחר מיתה. לחייבו על אשת אביו לאחר מיתה אביו. ומשני דמיא דלמו: אמו אמו ממש. ולאו היינו אשת חבירו ובלאחר מיתה אביו נמי ליכא לתרובה דהיינו אשת אביו דאוקמיננא לאחר מיתה. ומשני אמו נאוסת אביו דלאו אשתו ואין כאן אלא משום אמו אפי' בחייו: אביו